

KINCSES HÍREK

ÚJRA ITT A NYÁR !

Elérkezett a 2018. év nyara, itt a balatoni főszezon és a Kincses Somogy termelői piac idei első hírlevele is elkészült.

Aki járt itt az év korábbi szakaszában, láthatta, hogy 2018-ban megpróbálkoztunk a piac nyitvatartásának kibővítésével. Ezt két okból is fontosnak tartottuk: egyrészt a balatoni főszezon közismerten igen rövid, s egy balatonparti település szempontjából létfontosságú, hogy próbálja nyújtani azt. A szezon kitolásához úgy próbáltunk hozzájárulni, hogy már március 15-étől kezdve nyitva tartottunk szombatonként, ezzel lehetőséget kínálva az itt lakóknak minőségi, helyből érkező élelmiszer vásárlására, vagy éppen az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékok beszerzésére. A levendulásházban például külön levendulás ajándéktárgyak készültek nőnap, húsvét, pedagógusnap alkalmára. Nem mellesleg olyankor, amikor a falu szinte minden vendéglátóhelye zárva van, egy jó programot is jelent eljönni a piacra, beszélgetni egyet az ismerősökkel és a termelőkkel. Másrészt termelőink tudatosan készültek a tavaszra - és köszönhetően a meleg időjárásnak is - áprilistól már friss zöldhagymát, salátát tudtak hoznia a piacra. Ezeket a zsenge, vitamindús, friss zöldségeket pedig nem pótolhatja egy nagyáruház kínálata.

Az idei főszezonra számos újdonsággal készülünk, több környékbeli termelő is jelezte, hogy szeretne eljönni árusítani, ezért bővül, színesedik a kínálat. A legnagyobb változás azonban mégis talán a piac hátsó bejáratának megnyitása lesz.

Kezdetektől terveink között szerepelt, hogy a vasúti sétány felől is építünk egy bejáratot, ezzel átjárhatóvá tesszük a telket a Keszeg utca és a vasúti sétány között. Ehhez a hátsó front rendezése, a kerítés megépítése szükséges. A munkálatok szezonzsúzással - elkészülnek, sőt még híd-építőnek is felcsaptunk, annak érdekében, hogy a telek hátsó végében található árkot áthidalhassuk. Reméljük Önök is megszeretik majd az új útvonalat.

Az idei évben is folytatjuk a bemutatkozni a termelők rovatunkat. Ebben a számban Mészáros Flóriánnal ismerkedhetnek meg közelebbről, akit zamatos barackjairól ismerhetnek. Elemző rovatunkban a járás általános iskoláiban a tanulók kompetenciaméréseinek eredményeit elemezzük.

Az idei szezonban is folytatódik a Kincses Vásár, a helyi kézművesek vására, június végétől kedd és péntek délutánonként. Sőt, idén is lesznek kézműves bemutatók július második felében és augusztus első felében péntekenként. Itt Önök is kipróbálhatják az egyes mesterségek fogásait, az alkotás örömeit (részletek a hirdetőtáblán és a FB-n).

Az idei évben beüzemeljük a piac napelemes aszalóját is, ahol közösségi aszalásokat tervezünk, annak érdekében, hogy a nyár ízeit későbbre eltehessük. Terveink szerint a piacon vásárolt alapanyagokat Önök, vásárlók is megaszalhatják majd.

Végezetül szeretnénk felhívni a figyelmüket a piac FB oldalára. Érdekes követni, mert rendszeresen frissítjük és hírt adunk az újdonságokról, akciókról és programokról (facebook/Kincses Somogy).

Újdonságok az idei főszezonban

- vákuumfóliázott, konyhakész zöldségek az Ízes Birtokról (pl. vágott zöldbab, gyalult tök - fagyasztásra is kitűnők)
 - hűtött levendulaszörp, levendulás eperlekvár a levendulásházban
 - kézműves savanyúság keddenként
 - sült tea és sűrű gyümölcsöntetek Magyarszerdahelyről
 - a Kerecsenyi önkormányzattól primőr zöldségek (a hátsó kisházban)
 - friss kecskesajt-gombócok és különleges tehén- és kecskesajtkészítmények a Réti tanyáról
 - házi májas, szeletelt sonkák, téliszalámi jellegű mangalica-szalámi Udo Lochmanntól
- málna-, szeder-, barack-, alma- vásár az idénynek megfelelően (nagyobb mennyiségekben is rendelhető gyümölcs!)
- friss saláta-mixek dobozban, különféle ízekben, házi készítésű saláta-fűszerkeverékkel

.....ÉS SOK MINDEN MÁS.....

BEMUTAKOZNAK A TERMELŐK: MÉSZÁROS FLÓRIÁN, GYÜMÖLCSÖSGAZDA

Újságunk ezen számában Mészáros Flóriánnal ismerkedhetnek meg, aki gyümölcsöt szokott hozni a piacra balatonlellei gyümölcsökertjéből. Ha kóstolták a barackjait a tavalyi évben, biztosan emlékezni fognak rá. Balatonlelle és környéke – tágabban a Lengyeltóti járás – méltán híres gyümölcsstermesztő vidék. Am a vidéki népesség fogyása, a mezőgazdaságból élők kiöregedése következtében, ha ezen a tájon járunk egyre több felhagyott gyümölcsösrel találkozhatunk. Az a kéistermelő pedig biztosan nagyon ritka, aki öt gyermeke mellett műveli a családi örökséget.

Flórián, mióta foglalkozol gyümölcsstermesztéssel?

Immár 10 éve, 2008-ban ugyanis megörököltém apósom gyümölcsösét Balatonlellén. Azóta műveljük feleségemmel a családi örökségként kapott gyümölcsösöt. Eleinte nyaranta, amikor lejöttünk a Balatonhoz a szülőkhöz, rendszeresen segítettém a fák körül, de nem terveztem úgy, hogy ezzel fogok foglalkozni. Apósom halála után nem sokkal, még abban az évben anyósom is elhunyt, így ránk maradt a gyümölcsös. Mit volt mit tenni, csinálni kellett ha nem akartunk túladni a családi örökségen.

Miből is áll ez a 'birtok'?

Van 3,5 hektáron barackunk, 9 hektáron bodzánk valamint szőlő, további 2 hektáron. Ezen kívül néhány cseresznyefánk is van még. Alapvetően a természerkezet a mai napig úgy van, ahogy örököltém, az utóbbi négy évben kezdtem bele némi fajtafrissítésbe. Ez azt jelenti, hogy vannak bizonyos kényesebb fajták, amik eladhatósági szempontból nem optimálisak (például olyan típusú barack, ami nagyon hamar megpuhul. Az íze remek de kényes:

nehéz szállítani, eladáskor kevésbé 'szalonképes'.) Ezeket fokozatosan cserélem le strapabíróbb fajtákra.

Jelenleg főállásban ezzel foglalkozol? Azért kérdezem, mert – áruljuk el az olvasóknak- Te korábban a NAV-nál dolgoztál.

Legkisebb gyermekem most 21 hónapos, jelenleg még vele vagyok otthon gyes-en. Feleségem dolgozik főállásban, és mindemellett csináljuk a gyümölcsös művelését.

Ekkora birtokméret esetén milyen munkafolyamatokat lehet gépesíteni a gyümölcsstermesztésben?

A metszést azt teljes egészében kézzel, én csinálom. A fák közötti terület tárcsázását lehet gépi erővel végezni, valamint a permetezést is.

Apropó permetezés? Milyen gyakran permetezel? Lehet -e egy ekkora méretű gyümölcsösöt vegyszermentesen művelni?

A permetezés gyakorisága alapvetően az időjárás függvénye. Ha több a csapadék, többet kell. Én egy ún. AKG agrárkörnyeztgazdálkodási program irányelveit követem, ez egy uniós szabvány. Olyan permetezőszereket használok, amik az ökológiai gazdálkodásban is engedélyezettek.

A piacon kívül árulsz még máshol is? Milyen értékesítési csatornákat használasz?

A borszőlőt eladom a BB (Boglári Borkombinát)-nak. Ezen kívül 26 éve Lellén a gyümölcsösünk végében is árusítunk. Az ide járók több mint fele már visszajáró vevők, akik évek óta jönnek hozzánk gyümölcsért.

Korábban árultam Fonyódon is, de mivel az nem valósi termelői piac nem bírtuk a 'versenyt' a kereskedőkkel. Mai napig létezik az a vásárlói attitűd, hogy a legolcsóbb gyümölcsöt keresik, akárhonnan érkezik az a gyümölcs, akárki- akármilyen módon termelte. Egy valós termelői piac épp ezen, a vásárlói szokások 'formálásán' is tud segíteni.

Ezen kívül van néhány kisebb bolttal is kapcsolatomban, akiknek tudok szállítani gyümölcsöt. A bodza esetén egy

TÉSZ (a Bodzatermelők Értékesítési Szövetkezete) vásárolja fel a bogyókat, akik nagy mennyiséget szállítanak Ausztriába. Ez egy biztos piac, előre kialakult, szerződéses áron vásárolják fel a termést.

Ma már a csapból is a munkaerőhiány problémája folyik, nincs nap, hogy ne olvassánk, hallanánk híreket arról, hogy nincs elég napszámos, nincs aki leszedje az épret, a meggyet stb. Téged is érint ez? Mik a tapasztalataid?

Nekem szerencsém van, bodza- és szőlőszüretkor, amikor idénymunkásokra van szükségem, egy rég bevált csapattal dolgozom Somogyjádról. Ők többségében egyébként már nyugdíjas személyek, akik évek óta járnak hozzám gyümölcsöt szedni. A környékről azonban én is hallom, hogy milyen nagy a munkaerőhiány, a szomszédban tavaly 20 hektárnyi meggyet nem tudott leszedetni egy termelő. A napszámos fizetések jelentősen emelkedtek az utóbbi időben, ennek ellenére szinte nem lehet embert találni. Így akinek nincsenek régről bejáratott kapcsolatai, tényleg nehéz helyzetben van. Ennek egyrészt oka a külföldi munkavállalás, és nyilván maga a vidéki népesség fogyása, öregedése is hat erre. Gond az is, hogy kiket még találnának a gazdák, menet közben derül ki, hogy nem megfelelő a munkabírásuk vagy a munkamoráljuk.

Aki eljött az olvasók közül az adventi vásárra, tudhatja, hogy feleséged révén foglalkoztok natúrkozmetikumok, elsősorban szappanok készítésével is. Hogy fér mindez az időtökbe?

A szappanok készítését feleségem tanulta ki. Az indíttatást abszolút a családból hozta, a gyerekek bőre ugyanis nem tolerálta a bolti szappanokat és egyéb kozmetikai készítményeket, allergiások voltak ezekre. Elkezdtünk utána járni és bőrbarát, csak természetes alapanyagokat tartalmazó szappanokat készíteni, először csak otthoni használatra. Néhány éve már van egy ezzel foglalkozó cégünk is a feleségemmel, kisebb mennyiséget eladásra is szoktunk készíteni.

Végezetül azt kérdezném, hogy milyen lesz az idei termés? Bevallom őszintén, piacüzemeltetőként egészen kétségbe estünk, amikor mondtad, hogy idén nem lesz sárgabarack.

Igen, idén a sárgabarack szinte teljesen elfagyott. Ugye a kajszai sokkal hamarabb rügyezik mint az őszibarack és a márciusi nagy fagyokat – az enyhe februárt követően- nem bírta, elfagytak a hajtások. Ezért idén nagyon kevés lesz, csak néhány helyen, a fák magasabb pontjain maradtak meg. Az őszibarackot ez szerencsére nem érintette. Sajnos ez benne van a pakliban, aki gyümölccsel foglalkozik, tudja hogy vannak ilyen évek. Létezik egyébként egy kárenyhítési alap, de a kártérítés ilyenkor csak szimbolikus jelentőségű.

Köszönjük az interjút, sikeres szezont kívánunk!

KOMPETENCIA-MÉRÉSEK EREDMÉNYEI A MARCALI JÁRÁS ÁLTALÁNOS ISKOLÁIBAN

A Marcali járás 37 települése közül 13 településen található általános iskola. Ebből Marcaliban, a járásközpontban kettő, a többi településen egy. Az iskolák többsége egy párhuzamos osztállyal működő 1-8 osztályos iskola, de vannak köztük kis falusi iskolák is, ahol csak 1-4 osztály működik (Nemesdéd, Nagyszakácsi¹, Nemesvid). 2016-ban összesen 2241 diák tanult ezekben az intézményekben, 272 főállású pedagógus oktatta őket. Járási szinten a diákok 37%-a számít hátrányos helyzetűnek,² de jól mutatja a járás társadalmi szabdaltságát - és a balatonközeli települések kedvezőbb helyzetét-, hogy ez az arány rendkívüli mértékben szóródik: Balatonkeresztúron 2%-os, Marcaliban 14%, Böhönyén 58%, Nemesdédén pedig 96%. Nemesdédén kívül további öt iskolában 75% feletti a hátrányos helyzetű tanulók aránya: Vésén, Pusztakovácsiban, Nagyszakácsiban, Nemesviden és Somogsámsonban.

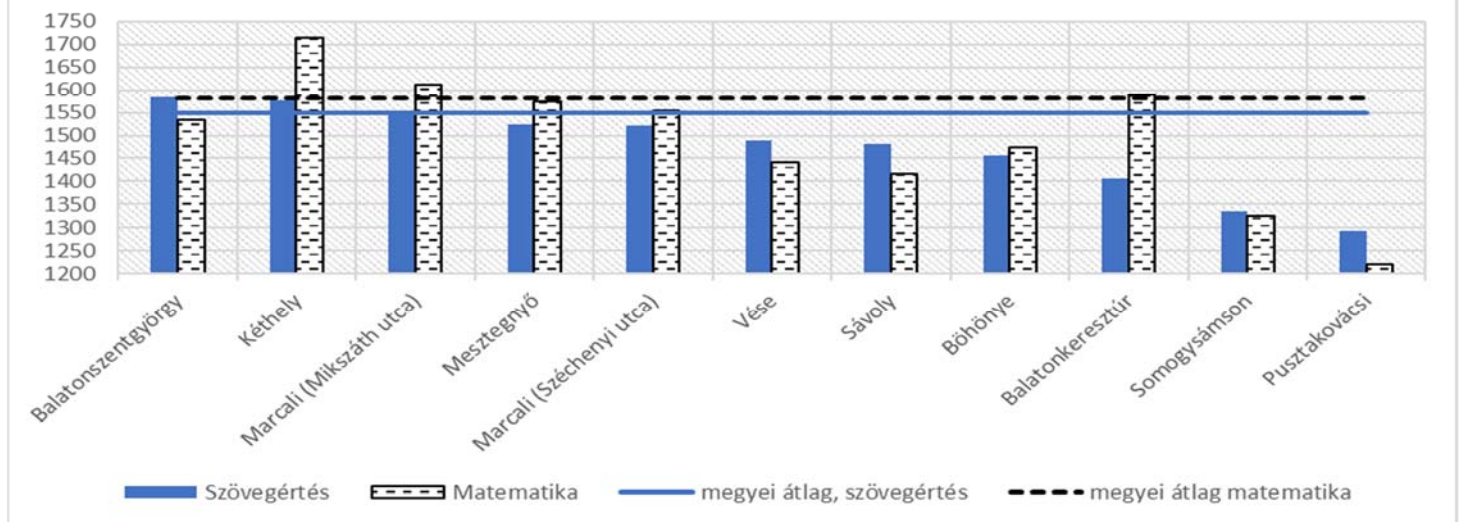
Az általános iskolákba járó gyerekek 35%-a más településekről jár az adott iskolába. Ez a járási arány azonban jelentős különbséget mutat iskolánként. A balatonkeresztúri általános iskola diákjainak 56%-a például nem keresztúri lakhelyű (ez nem meglepő, hiszen jórészt ide járnak a máriai gyerekek is), de pl. a vései általános iskola tanulóinak is 63%-a bejáró.

A következőkben a 8. osztályos gyerekek szövegértési és matematikai kompetencia-méréseinek eredményeit hasonlítjuk össze az egyes iskolákban az Oktatási Hivatal adatai alapján. Az a három település, ahol csak alsó tagozat működik, ebben az elemzésben tehát nem vesz részt. Marcali esetében a Széchenyi úti és a Mikszáth úti iskolák eredményei külön is rendelkezésre állnak, ezt a két iskolát ezzel a két elnevezéssel különítjük el. Összesen 270 nyolcadikos diák kompetencia mérésének adatai állnak rendelkezésünkre 2016-ból. Balatonszentgyörgy, Böhönye, Marcali (Mikszáth u.) iskolák esetében 2-2 osztály végzett ebben az évben, míg a járásközpont Széchenyi u.-i iskolájában 3. A többi településen egy nyolcadik osztály volt.

¹ Nagyszakácsiban egy többcélú gyermekvédelmi intézmény működik, mely óvoda, alsó tagozatos általános iskola és gyermekotthon egyben. Az iskolába 15 fő jár.

² Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, tanuló, aki esetében az alábbi három körülmény közül legalább egy fennáll: - alacsony a szülők iskolai végzettsége, - alacsony a szülők foglalkoztatottsága, - elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények

8. osztályosok matematikai és szövegértési kompetencia- mérésének eredményei, 2016

Adatok forrása: Oktatási Hivatal

A szövegértési mérésen 2016-ban a legjobban Balatonszentgyörgy, Kéthely és Marcali (Mikszáth u) iskoláiba járó diákok teljesítettek, a megyei átlagot e három iskolában érték el az eredmények. Míg Kéthelyen 2014 és 2016 közötti három évben jelentősen javultak a diákok szövegértési eredményei, a másik két dobogós iskolában stagnálásról, hullámról beszélhetünk. A keresztúri iskola a lista harmadik harmadában található, jelentős három év alatti romlást követően. Ha nem az utolsó rendelkezésre álló év adatát hanem 2014-2016-os évek méréseinek átlagát hasonlítjuk össze, akkor a keresztúri iskolások teljesítménye az élbolyba sorolódik, a Balatonszentgyörgyi és a két Marcali iskolával együtt. A lista végén Somogyfőszék, és Pusztakovácsi található.

A matematikai kompetenciamérések eredményei szerint szintén Kéthely és Marcali Mikszáth u.-i iskolája a kiemelkedő, őket követi a balatonkeresztúri iskolások teljesítménye. E három iskola található a megyei átlag felett a matematikai eredmények szempontjából. Érdekes, hogy a kéthelyi iskolások teljesítménye nemcsak szövegértésből, de matematikából is jelentősen javult 2014 és 2016 között, ezzel került matematikából Kéthely az élre 2016-ban (miközben 2014-ben még az egyik legrosszabb volt a járásban). A matematikai eredmények szempontjából a balatonszentgyörgyi iskolások teljesítménye a somogyi átlag alatt, a középmezőnyben található, míg a kompetenciamérési eredmények matematikából is a falusi kisiskolák (Sávolly, Somogyfőszék, és Pusztakovácsi) hátrányáról tanúskodnak. Ez sem törvényszerű azonban, mert például a mesztegyői nyolcadikosok teljesítménye mind szövegértésből, mind matematikából jobb mint Marcali Széchenyi utcai iskolájába járó gyerekéké.

Érdekes, hogy azon iskolákban, ahol több párhuzamos nyolcadikos osztály működött 2016-ban, az egyes osztályok tanulójának eredményeit tekintve szövegértésből egyedül Marcali Széchenyi u.-i iskolájának osztályai között van nagy szórás, a matematikai kompetenciákat tekintve azonban már nagyobbak a különbségek: ezen mérések szerint Balatonszentgyörgyön is jelentős különbségek voltak az eredményekben a két osztály között, Marcali Széchenyi u.-i és Böhönyei iskolában is ez a helyzet. Marcali Mikszáth u.-i iskolájának párhuzamos osztályai ebből a szempontból egységesen jó eredményeket mutatnak.

KEDVENC RECEPJEINK: MENTÁS MÁLNA MOUSSE SZELET

Hozzávalók: Az alaphoz: 420 g zabkeksz, 150 g olvasztott vaj; a mousséhoz: 700 g málna, 100 g cukor, 1 csomag vaníliás cukor (12 g), 10 g zselatin, 1 lime kifacsart leve, 1 citrom reszelt héja, 1 marék menta aprítva, 450 ml tejszín, 100 g mascarpone, 50 g porcukor

Elkészítése: A zabkekszet aprítóban lezúzzuk, hozzákeverjük az olvasztott vaját és egy sütőpapíros tepsibe nyomkodjuk. A zselatint a lime kifacsart levébe szórjuk és félrerakjuk. A málnát a cukorral és vaníliás cukorral kb. 5-8 percig főzzük, majd az egészet egy szűrőn átpasszírozzuk, hogy ne kerüljön a krémbe mag. A még forró málnában feloldjuk a zselatint és félrerakjuk amíg langyosra hűl. A hideg tejszínt habbá verjük a porcukorral, hozzákeverjük a mascarpone-t, az apróra vágott mentát, citromhéjat, majd a zselatinos málnapürét is. Az egészet ráöntjük a zabkekszes alapra, friss málnával díszítjük és 4-6 órára hűtőbe rakjuk. Garantáltan frissítő lesz a nyári estén!